

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa R. T.

przeciwko I. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w L.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 18 listopada 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 5 czerwca 2019 r., sygn. akt VI Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.025 (dwa tysiące dwadzieścia pięć) zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S., wyrokiem z dnia 5 czerwca 2019 r., oddalił apelację I. Spółki z o.o. w L. od wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 4 stycznia 2019 r., mocą którego zasądzono na rzecz R. T. kwotę 60.000 zł z tytułu odprawy należnej wobec rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem przez pracodawcę przed upływem okresu, na który umowa została zawarta wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 15 listopada 2017 r. do dnia zapłaty.

W sprawie ustalono, że w dniu 30 maja 2016 r. R. T. zawarł z I. Spółką z o.o. w L. umowę o pracę, na mocy której pozwana powierzyła powodowi funkcję

wiceprezesa zarządu ds. kontroli. Postanowiono, że umowa zostaje zawarta na okres od dnia 30 maja 2016 r. do dnia odbycia Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników, zatwierdzającego sprawozdanie finansowe spółki za rok obrotowy 2018, to jest ostatni rok wspólnej kadencji. Pozwana zobowiązała się wypłacać powodowi wynagrodzenie stałe w wysokości 20.000 zł brutto miesięcznie. W przypadku rozwiązania umowy za wypowiedzeniem przez pracodawcę, przed upływem okresu, na który umowa została zawarta, pozwana zobowiązywała się zapłacić pracownikowi odprawę w wysokości trzykrotnego wynagrodzenia stałego, należnego w ostatnim miesiącu poprzedzającym rozwiązanie umowy (§ 19 ust. 1 umowy o pracę). Zdecydowano, że odprawa nie przysługuje w razie rozwiązania umowy bez wypowiedzenia z winy pracownika na podstawie art. 52 k.p. (§ 19 ust. 4 pkt 2 umowy o pracę).

W związku z odwołaniem powoda z pełnionej funkcji wiceprezesa zarządu w dniu 31 lipca 2017 r. spółka złożyła oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę z zachowaniem trzymiesięcznym wypowiedzeniem. W okresie wypowiedzenia powód został zwolniony z obowiązku świadczenia pracy. Pismem z dnia 27 października 2017 r. pozwana oświadczyła, że rozwiązuje z powodem umowę o pracę z dnia 30 maja 2016 r. bez wypowiedzenia z winy pracownika, z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, które zostały wymienione w uzasadnieniu.

W ocenie Sądów, zasadnicze dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy było ustalenie chwili, w jakiej oświadczenie pozwanego pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę w trybie bez wypowiedzenia dotarło do jego adresata (powoda). W ocenie Sądu Rejonowego, pozwanej nie udało się dowieść, że stworzono powodowi realną możliwość zapoznania się z oświadczeniem woli o rozwiązaniu umowy o pracę w okresie trwania stosunku pracy, to jest do dnia 31 października 2017 r. Powód potwierdził, że otrzymał to oświadczenie w dniu 15 listopada 2017 r., czyli już po ustaniu stosunku pracy. Ocenę tę podzielił Sąd odwoławczy, przyjmując, że powodowi doręczono oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę w dniu 15 listopada 2017 r., czyli już po ustaniu w dniu 31 października 2017 r. stosunku pracy łączącego strony oraz że oświadczenie to nie mogło odnieść żadnego skutku prawnego, gdyż dotyczyło nieobowiązującej już umowy o pracę.

Tym samym powodowi, stosownie do treści § 19 ust. 1 umowy o pracę, przysługiwała odprawa w wysokości trzykrotnego wynagrodzenia stałego, należnego w ostatnim miesiącu poprzedzającym rozwiązanie umowy.

Skargę kasacyjną w imieniu spółki wniósł jej pełnomocnik, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości. We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazał na jej oczywistą zasadność, polegającą na naruszeniu art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurystycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa.

Antycypując uwagi szczegółowe, należy wskazać, że istota ustania stosunku pracy przez czynność prawną jednostronną sprowadza się do złożenia oświadczenia woli przez jedną ze stron co do trwania więzi prawnej. Dotyczy to również rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia. Przepisy nie regulują kwestii, w jakim momencie w trwającym stosunku pracy następuje złożenie oświadczenia woli drugiej stronie. Zgodnie zatem z art. 61 § 1 k.c., który ma zastosowanie do stosunków pracy na podstawie art. 300 k.p., oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. W zakresie składania (skuteczności) oświadczeń woli ustawodawca przyjął więc teorię doręczenia (por. M. Safjan: Kodeks cywilny. Komentarz pod red. K. Pietrzykowskiego, tom 1, Warszawa 2007, komentarz do art. 61, LEX). O złożeniu oświadczenia woli decyduje chwila jego dojścia do wiadomości adresata, nie zaś chwila wyrażenia na zewnątrz przejawu woli (teoria oświadczenia), wysłania oświadczenia woli (teoria wysłania) lub zapoznania się z nim (teoria zapoznania się). Domniemywa się przeto, że adresat zapoznał się z treścią oświadczenia woli, gdy doszło ono do niego w taki sposób, iż

powzięcie o nim wiadomości stało się możliwe. W odniesieniu do oświadczenia woli na piśmie, chwila złożenia oświadczenia pokrywa się z momentem prawidłowego doręczenia pisma zawierającego oświadczenie woli adresatowi.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że w sytuacji, gdy pracownik, mając realną możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia woli, z własnej woli, celowo, nie podejmuje przesyłki zawierającej to oświadczenie, należy przyjąć, iż zostało mu ono skutecznie złożone (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2019 r., II PK 326/17, LEX nr 2642764). Taka sytuacja na gruncie rozpoznawanej sprawy nie miała miejsca, co ustaliły Sady. Na marginesie należy dodać, że w postępowaniu kasacyjnym niedopuszczalne jest powoływanie nowych faktów i dowodów (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), bowiem Sąd Najwyższy nie prowadzi postępowania dowodowego, nie uzupełnia go i nie ponawia, gdyż jako „sąd prawa” jest związany ustalonym w sprawie stanem faktycznym.

W sprawie nie doszło również do naruszenia art. 378 § 1 k.p.c., co miałoby świadczyć o oczywistości skargi kasacyjnej. Z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu apelacji. Za wystraczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia. Skarżący wydaje się nie akceptować faktu, że powodowi doręczono oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę w dniu 15 listopada 2017 r., czyli już po ustaniu stosunku pracy łączącego strony, w dniu 31 października 2017 r. Zarzut zaś naruszenia art. 382 k.p.c. może być usprawiedliwiony, jeżeli skarżący wykaże, że Sąd odwoławczy bezpodstawnie pominął część zebranego materiału dowodowego oraz że uchybienie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy i tylko wtedy gdy zostanie powiązany z przepisem dotyczącym postępowania dowodowego. Z perspektywy oczywistości skargi kasacyjnej nie można mówić o wadliwie przeprowadzonym postępowaniu dowodowym, skoro one samo w sobie charakteryzuje się swoistym luzem decyzyjnym.

Suma powyższych argumentów nie pozwala na przyjęcie, że w sprawie doszło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia i prowadzi do

obowiązku orzeczenia w myśl art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach procesu orzeczono w myśl art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c.